

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) ir kodas; Fakultetas, katedra
Slavų kalbų istorinė gramatika	Filologija H004 Filologijos, Rusų filologijos
Studijų būdas	
IŠ VISO KREDITŲ	8

Dalyko anotacija

Slavų kalbų klasifikacija. Indoeuropiečių prokalbė. Praslavų kalba. Senoji slavų kalba - pirmoji rašytinė slavų kalba. Senieji duomenys apie slavus, jų protėvynę ir mitologija. **Rytų slavų kalbos.** Rytų slavų kalbų raida. Trijų rytų slavų kalbų (rusų, baltarusių, ukrainiečių) diferencija ir dabartinė sociolingvistinė situacija. **Vakarų slavų kalbos.** Vakarų slavų kalbų raida. Vakarų slavų kalbų dabartinė sociolingvistinė situacija. Lenkų kalba. Čekų kalba. Slovakų kalba. Sorbų kalbos. **Pietų slavų kalbos.** Pietų slavų kalbų raida. Dabartinė sociolingvistinė situacija. Serbų kalba. Kroatų kalba. Slovėnų kalba. Bulgarų kalba. Makedoniečių kalba. Mažosios slavų kalbos.

Slavų kalbų istorinė fonetika ir morfologija.

Slavų kalbų lyginamoji fonetika. Pagrindiniai procesai, vykę praslavų epochoje. Slavų kalbų akcentologija. Slavų **vokalizmo** sistemos raida. Ilgųjų-trumpųjų balsių opozicijos nykimas. Dvibalsių monoftongizacija. Nosinių balsių susidarymas. Redukuotųjų balsių raida. Slavų kalbų **konsonantizmo** sistemos raida. Trys praslavų palatalizacijos. Disimiliacija ir konsonantizmo sistemos supaprastėjimas.

Slavų kalbų lyginamoji morfologija. Pagrindinės morfologijos kategorijos ir jų raida. Slavų daiktavardžių deklinacijos raida. Būdvardžių ir įvardžių deklinacijos raida. Skaitvardžių atsiraidimas ir raida. Veiksmažodis: laikų sistemos raida skirtingose slavų kalbose.

Santykiai su kitomis kalbomis. Baltų-slavų prokalbės problema. Slavų kalbų santykiai su kitomis ide. kalbomis.

Pagrindinė literatūra

Arumaa P. Urslavische Grammatik. Einführung in das vergleichende Studium der slavischen Sprachen. I. Band Einleitung. Lautlehre. I. 1. Vokalismus I. 2. III. Formenlehre. Heidelberg 1985.

Berger T., Kempgen S., Kosta P., Gutschmidt K. Die slavischen Sprachen (Ein internationales Handbuch zu ihrer Struktur, ihrer Geschichte und ihrer Erforschung). Walter de Gruyter, 2009

Bernard Comrie & Greville G. Corbett (eds.), The Slavonic languages. London: Routledge, 1993.

Dundaitė O. Senoji slavų kalba. Vilnius 2005

Kortlandt, Frederik (1994) From Proto-Indo-European to Slavic. Journal of Indo-European Studies, 22: 91–112.

Mažiulis V. Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai (deklinaacija). Vilnius, 1970.

Moszyński L. Wstęp do filologii słowiańskiej, PWN, Warszawa, 1984.

Panzer B. Die slavischen Sprachen in Gegenwart und Geschichte. Sprachstrukturen und Vervandschaft. Heidelberger Publikationen zur Slavistik. Frankfurt am Main. 1991.

Poljakov O. Das Problem der balto-slavischen Sprachgemeinschaft. Frankfurt / M. u. a. 1995.

Šušarina I. Vvedeniye v slavianskuyu filologiju (Шушарина И. Введение в славянскую филологию. М. 2011)

Галинская Е. Историческая грамматика русского языка. Москва 2017

Чекмонас В. Введение в славянскую филологию. Вильнюс, 1998.

Konsultuojančių dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Jelena Konickaja	dr.	doc.	1. Konickaja, Jelena, 2021. Русские и литовские фразеологизмы с компонентом береза / beržas: лингвокультурологический и этнолингвистический аспекты = Russian and Lithuanian phraseological units with

			<p>component бepeзa / beržas: linguocultural and ethnolinguistic aspects = Rusų ir lietuvių frazeologizmai su komponentu бepeзa / beržas : lingvokultūrologinis ir etnolingvistinis aspektai // <i>Slavistica Vilnensis</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 2351-6895. eISSN 2424-6115. 2021, t. 66, Nr. 2, p. 93-108. DOI: 10.15388/SlavViln.2021.66(2).73. [Scopus; Linguistic Bibliography Online; CEEOL – Central and Eastern European Online Library]</p> <p>2. Konickaja J., 2021. Независимо используемый дательный падеж в литовском, русском и словенском языках: некоторые замечания к сопоставительному анализу // <i>Studies in Baltic and other languages: a festschrift for Axel Holvoet on the occasion of his 65th birthday</i> / Peter Arkadiev, Jurgis Pakerys, Inesa Šeškauskienė, Vaiva Žeimantienė (eds.) 206-224</p> <p>3 Konickaja, Jelena, 2020. Samostalniki pluralia tantum v slovenščini in litovščini: kontrastivna primerjava // <i>Slovenščina - diskurzi, zvrsti in jeziki med identiteto in funkcijo</i>. Ljubljana : Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2020. ISBN 9789610603887. p. 111-119. (Obdobja, ISSN 1408-211X ; t. 39). DOI: 10.4312/Obdobja.39.111-119.</p> <p>Konickaja, Jelena, 2018. Структурно-семантические особенности словенских пространственных предлогов на фоне русских (квази) омонимов = Structural and semantic features of Slovenian spatial prepositions against the background of Russian (quasi) homonyms = Slovenų kalbos erdves prielinksniu struktūriniai ir semantiniai ypatumai gretinant su rusų kalbos erdves prielinksniais // <i>Slavistica Vilnensis</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 2351-6895. eISSN 2424-6115. 2018, t. 63, p. 129-157. DOI: 10.15388/SlavViln.2018.63.11847. [CEEOL – Central and Eastern European Online Library; MLA]</p>
Viktorija Ušinskienė	dr.	doc.	<p>1. Ušinskienė, Viktorija, 2020. Pol. zielony a lit. žalias: prototypų ir konotacjė= Lenk. <i>zielony</i> ir liet. <i>žalias</i>: prototipai ir konotacijos, <i>Slavistica Vilnensis</i>. Vilnius :</p>

		<p>Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 2351-6895. eISSN 2424-6115. 2020, t. 67, Nr. 1, p. 116-130. DOI: 10.15388/SlavViln.2022.67(1).87. [Scopus; CEEOL – Central and Eastern European Online Library; MLA; Humanities International Index] [M.kr.: H 004] [Indėlis: 1,000]</p> <p>2. Ušinskienė, Viktorija, 2021. Семантика белизны в русском, польском и литовском языках: сопоставительный анализ = The semantics of white in Russian, Polish and Lithuanian: a contrastive analysis // Vertybės lietuvių ir lenkų kalbų pasaulėvaizdyje. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2021. ISBN 9786090705537. eISBN 9786090704585. eISSN 2669-0535. p. 334-348. (Vilnius University Open Series, eISSN 2669-0535 ; Nr. 2). DOI: 10.15388/VLLP.2021.21. [Dimensions; DOAJ; ERIH Plus] [M.kr.: H 004] [Indėlis: 1,000]</p> <p>3. Ušinskienė, Viktorija, 2021. Trockie akta sądowe z lat 1660–1661: charakterystyka typologiczna i językowa = Trakai Castle Court Acts of 1660–1661: typological and language characteristics = Trakų pilies teismo aktai 1660–1661 m.: tipologinė ir kalbinė charakteristika // <i>Pod znakiem Orła i Pogoni: Polsko-litewskie związki naukowe i kulturowe w dziejach Uniwersytetu Wileńskiego: zbiór studiów</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2021. ISBN 9786090705803. eISBN 9786090705810. p. 101-115. (Vilnius University Open Series, eISSN 2669-0535). DOI: 10.15388/PZOP.2020.7. [Dimensions; Scilit; DOAJ] [M.kr.: H 004] [Indėlis: 1,000]</p> <p>4. Ušinskienė, Viktorija, 2021. Some types of archaisms in Polish dialects in Lithuania = Keletas archaizmų rūšių Lietuvos lenkų tarmėse = О некоторых типах архаизмов в польских говорах Литвы // <i>Slavistica Vilnensis</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 2424-6115. eISSN 2351-6895. 2019, t. 64, Nr. 2, p. 99-113. DOI: 10.15388/SlavViln.2019.64(2).24. [Linguistic Bibliography Online; CEEOL – Central and Eastern European Online Library; MLA; Humanities International</p>
--	--	---

			Index] [M.kr.: H 004] [Indēlis: 1,000]
--	--	--	--

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posēdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.
Doktorantūros komiteto pirmininkē prof. dr. Meilutē Ramonienē